

Slovenski čebelar in sadjerejec. Glasilo čebelarskega in sadjerejskega društva za Kranjsko Izhaja vsaki mesec jedenkrat in se pošilja udom brezplačno; neudom za 1 gld. 30 kr. na leto. Inserati in priloge računijo se po najnižji ceni. — Letina za ude znaša samo 1 gld. Odgovorni urednik Anton Klein. — Izdajatelj J. Modic, društveni predsednik. — Tako je naslov novemu listu, ki je izšel v Ljubljani v prvič meseca oktobra t. l. Ako pomislimo, da je kranjska čebela svetovno znana — in vendar čebelarstvo naše tiči vedno na jednom mestu, ali bolje rečeno propada, moramo novi list veselo pozdraviti in mu želeti najboljšega uspeha. Jednako je z našo sadjerejo, da se zanemarja in da se premalo gleda na povzdigo tega važnega pridelka, ki bi marsikaterim gospodarjem prinašal leto za letom lepih novcev, ko bi znali in — hoteli ga oskrbovati. Ustanovilo se je tedaj društvo, ki ima namen kranjsko čebelarstvo in tudi sadjerejo pospeševati, in razširjevati. Novi list mu je glasilo, kateremu je želeli obilnega razširjevanja in bogate podpore.

I. Š.

Meje so bile pri vseh narodih svete in s posebnimi zakoni kolikor mogoče natanko določene. Zato spadajo med najstarejše jezikovne spomenike opisovanja mej. V Istri so že l. 1275. opisali meje oglejskih in goriških posestev v treh jezikih, t. j. v slovenskem (z glagolico), latinskem in nemškem. Tudi drugod po Slovenskem so bile meje že zgodaj opisane in to v narodnem jeziku, ker so morali ti opisi večkrat ljudstvu prebrani biti, da si jih je zapomnilo.

Na Bolškem so imeli navado vsako leto na sajm sv. Florijana na Srpenici zbranemu ljudstvu oznanjati okrajne meje. Te meje so bile v slovenskem jeziku zabeležene v urbarji bolške gosposke takole: „Nai popried na Copo (Kopo), od Cope na coriudo, (ommissis), od Vzthiza (Učiča) na bielli Potoch, od bielliga Potocha noter v' uedo utzka (Učka), od vode utzke noter v' belichi Camen, v katerim so trij Chrishy (križi) useчени od letiga Camna na Musiz, od Musiza na Borginschi uurrh, (ommissis), od Gradiza na Coboriski uurrh, od Coboriskiga uurrha na Coboriski Muest (v bolškem narečju = most), od letiga Mosta po polu uode Sozhe na Jellenie brued (= brod), od Jelleniega brouda na Jelenie Rob, od Jeleniega robu na Pollovnik, (ommissis), koker camen inu voda uliezhe“.

Omenjeni urbar je bil izvestno sestavljen v XVI. stoletju, in to najbrž l. 1509, ali vsaj l. 1524. Iz urbarja je prepisal bolško mejo l. 1647. takratni glavar Jakob Vacani iz Šempasa, da je dokazal pravice svojih podložnikov proti zahtevam Tolmincev. Iz tega se vidi, da spada ta mejni opis med najstarejše spomenike novoslovenskega jezika. Zanimiv je zaradi tega, ker nam iz njega odseva govorica Bolčanov, ki ima v marsičem svoje nenavadne jezikovne posebnosti. Listina se nahaja v grofovskem arhivu tolminskem, sedaj lastnina g. notarja dr. Premersteina v Tolminu.

S. R.

„Slovensko literarno društvo na Dunaji“. Leta 1879. februarja meseca so si osnovali mladi Slovenci na Dunaji društvo, ki naj bi mu bil namen: „gójiti slovensko slovstvo in se vaditi v vedi in umetnosti, izimši politične tendencije“ (§. 1. društvenih pravil). Prišlo je bilo ravno tedaj na dunajsko vseučilišče več novincev Slovencev, ki so kazali veselje in talent za delo na našem slovstvenem polju. Novo društvo se je napovedalo s posebno „Spomenico“ (natisneno tudi v „Slov. Narodu“), ki se je z vabilom vred razpošiljala do ro-

jakov slovenskih. Ali, kakor že menda to mora biti: malo, jako malo podpore in vzpodbuje je tem težnjam dohajalo iz domovine; hvalo more društvo vedeti v tem oziru le gospodom: S. Gregorčiču, prof. Levcu, prof. Marnu, prof. dru. Miklošiču, I. Navratilu in dru. Pokljukarju. In dasi je bilo tudi ovir, vendar se je delalo v „slovenskem literarnem društvu“ v necih časih zelo pridno. Ali starejši društveniki so odhajali, novih močij pa ni htelo biti. Vendar pa jih je še tudi letos bilo dovolj vnetih za tako društveno delovanje, ko ne bi slednjič odvagalo prepričanje, da ne more biti šole, če učitelja ni. Zato je „slov. lit. društvo“ letos prestalo junija meseca. Toliko pojasnila in opravičenja. — Koliko je pridovalo to društvo svojim članom, koliko vplivalo na preudarek in rabo njihovih duševnih močij, to razsodi lahko vsak sam, kogar vežejo spomini na lepe večere tega društva. Ali pa zasluži „slovensko literarno društvo na Dunaji“, da se tudi njega omenja v večji književni povestnici slovenski? Mislimo, da. Veliko se je spisalo naravnost po tem medsebojnem navduševanju, mnogokaj tega je bilo tudi priobčenega po Stritarjevem „Zvonu“, „Ljubljanskem Zvonu“, „Kresu“ in „Slovenskem Narodu“, in društvo je bilo sploh slovenskim literarnim svrham primerna šola, kjer se je dobil marsikak lep raben nauk. Na vnanje se je društvo tudi kazalo, ko je bilo 1880. l. slaviti tisočletnico slovanskega jezika v službi božji in je razpisalo z rodoljubno pomočjo predraztega člana gosp. Radivoja Poznika nagrado 60 goldinarjev za najboljši spis, ki bi rešil nekoliko vprašanj o cirilici in glagolici. Spis došel je samo jeden, a tudi ta ni bil, da bi se mu prisodila nagrada. Sploh je bilo to društvo po svojih odbornikih in članih zastopano na vseh večjih slavnostih naših. Pri razhodu svojem je pa volilo knjižnico akad. društvu „Sloveniji“ na Dunaji, denar pa svoj, 70 gld, „Jurčičevi ustanovi“. — Predsedniki „slov. lit. društvu na Dunaji“ so bili gospodje: Anton Trstenjak, Ivan Jarc, Josip Hubad in Danilo Majaron. (Ivan Kapistran Jarc, drd. med., je predsednik umrl v 9. dan oktobra 1880. l. na naglem na Dunaji; porodil se je 1850. leta v Medvodah, bil jako blag človek, vnet narodnjak in pod imenom „Kapistran“ je v „Zvonu“ 1880. l. krepko zastavil peró; žal, da je takoj na to vzela ga smrt; v prijazni besedi in pisavi bi mnogo zdravniških naukov še podal svojim rojakom. Lahka mu tuja zemlja!) — Društvo je zborovalo na mesec redno dvakrat, časih trikrat; na vsakem zboru je bilo na dnevnem redu po jedno ali več beril, o katerih so člani kritiko izpregovorili ali spisali. Poročila o sejah in predavanjih ter o društvenem gibanju sploh je čitati: O II. letu v „Slov. Narodu“ (1880, št. 173), o III. letu v „Slov. Narodu“ (1881, št. 271), o IV. letu v „Ljubljanskem Zvonu“ (1883, zv. 4.); o društvenem letu I. in V. ni tiskanega poročila; „Slov. Narod“ je tudi blage volje naznanjal vsako posamno sejo in zbor. — Tako tedaj o „slovenskem literarnem društvu na Dunaji“. Mladi naši Slovenci na Dunaji so čutili potrebo v sebi, shajati se v tacih mislih in idealnih namérah; kadar se zopet prikaže taka potreba, pozdravimo jo z velikim veseljem!

Pismo iz Amerike. Tako redko se kaj čita po evropskih časnikih o nas Slovanih v Ameriki, a vendar nas je precejšnje število in tudi pri nas se napreduje. Hočem Vam torej jaz danes dve literarni novici poslati: Prva je, da je v zalogi podjetnih knjigotržcev gospodov J. Geringer & Keclík v Chicagi, Ill.